

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

№ 45 (182)

Монгол Улсын Хууль:

- *Монгол Улсын Төсвийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай*
- *Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын тухай*
- *Онцгой албан татварын тэмдгийн тухай*

Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол:

- *Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2001 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл батлах тухай*

Улсын Их Хурлын Тамгын газар

Улаанбаатар хот
2000 он

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

Улаанбаатар хот 2000 оны арванхоёрдугаар сарын 5 №45 (182)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

492. Монгол Улсын Төсвийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-11-16-ны хууль)	786
493. Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татварын хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-11-16-ны хууль)	786
494. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-11-17-ны хууль)	786
495. Гаалийн тарифын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-11-17-ны хууль)	787
496. Онцгой албан татварын хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-11-17-ны хууль)	787
497. Хүн амын орлогын албан татварын хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-11-17-ны хууль)	787
498. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын тухай	(2000-11-17-ны хууль)	788
499. Онцгой албан татварын тэмдгийн тухай	(2000-11-17-ны хууль)	789
500. Автобензин, дизелийн түлшний албан татварын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-11-17-ны хууль)	790
501. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварын хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-11-17-ны хууль)	790

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

502. Монгол Улсын Эдийн засаг, нийгмийг 2001 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл батлах тухай	Дугаар 45	791
503. Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай	Дугаар 51	820

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 11 дүгээр сарын 16-ны өдөр

Улаанбаатар хот

МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын төсвийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт дор дурдсан агуулгатай 6, 7 дахь заалт нэмсүгэй:

"6/аймгийн татварын албанд бүртгүүлж, тухайн аймгийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжүүдийн алтнаас бусад бараа, ажил үйлчилгээний нэмэгдсэн өртгийн албан татвар;

7/ашигт малтмалын хайгуул хийх болон ашиглалт явуулахад олгох тусгай зөвшөөрлийн төлбөр."

2 дугаар зүйл. Монгол Улсын төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалт, 9 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсгийн 1 дэх заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/ 8 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалт:

"1/тухайн төсвийн жилд улсын

төвлөрсөн төсөвтэй харьцахаар тогтоосон болон нийслэлийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын импортын барааны, мөн алтны борлуулалтанд ногдох нэмэгдсэн өртгийн албан татвар";

2/ 9 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсгийн 1 дэх заалт:

"1/аймаг, нийслэлийн Засаг даргаас сум, дүүргийн төсөвтэй харьцахаар тогтоосон аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын болон онцгой албан татвар, аймгийн Засаг даргаас сумын төсөвтэй харьцахаар тогтоосон аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэмэгдсэн өртгийн албан татвар".

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Л.ЭНЭБИШ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 11 дүгээр сарын 16-ны өдөр

Улаанбаатар хот

АВТОТЭЭВРИЙН БОЛОН ӨӨРӨӨ ЯВАГЧ ХЭРЭГСЛИЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татварын хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг "1.Иргэн нь автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн жилийн албан татварыг жилд нэг удаа автотехникийн улсын үзлэгт орохдоо төлнө. Хэрэв автотехникийн улсын үзлэгээс хойш автотээвэр болон өөрөө явагч хэрэгслийг импортоор оруулж ирсэн бол албан татварыг харьяалах татварын албанд тухайн жилдээ

багтаан үлдсэн хугацаанд ногдох татварыг төлнө. Энэхүү албан татварын орлогоос тухайн орон нутгийн замын санд төвлөрүүлэх хувь хэмжээг Засгийн газар тогтооно." гэж өөрчлөн найруулсугай:

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Л.ЭНЭБИШ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдөр

Улаанбаатар хот

НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 9.2.10 дахь заалтыг "9.2.10.тэргүүлэх ач холбогдол бүхий салбарт болон экспортын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд хөрөнгө оруулж байгаа гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж үйлдвэрлэл явуулахдаа технологийн

зориулалтаар ашиглах, угсарч суурилуулах тоног төхөөрөмж, хүнд механизм. Тэргүүлэх ач холбогдол бүхий салбарын жагсаалтыг Засгийн газар батална." гэж өөрчлөн найруулсугай:

2 дугаар зүйл. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 6.2 дахь хэсгийн "13

хувиар" гэснийг "15 хувиар" гэж өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 13.2 дахь хэсгийг хүчингүй болсонд тооцугай.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийг 2001 оны 1

дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Л.ЭНЭБИШ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ГААЛИЙН ТАРИФЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Гаалийн тарифын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалтыг "1/тэргүүлэх ач холбогдол бүхий салбарт болон экспортын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд хөрөнгө оруулж байгаа гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж үйлдвэрлэл явуулахдаа технологийн зориулалтаар ашиглах, угсарч суурилуулах тоног төхөөрөмж, хүнд механизм.

Тэргүүлэх ач холбогдол бүхий салбарын жагсаалтыг Засгийн газар батална" гэж өөрчлөн найруулсугай:

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Л.ЭНЭБИШ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ОНЦГОЙ АЛБАН ТАТВАРЫН ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Онцгой албан татварын хуулийн 6 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт дор дурдсан агуулгатай 6 дахь заалт нэмсүгэй:

6 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалт.

6.Пиво	-	литр тутмаас 0.20	литр тутмаас 0.20
--------	---	-------------------	-------------------

2 дугаар зүйл. Онцгой албан татварын хуулийн 6 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалтын "0.50" гэснийг "0.75", 4 дэх заалтын "0.20" гэснийг "0.30", 5 дахь заалтын "0.10" гэснийг "0.15" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл. Онцгой албан татварын хуулийн 7 дугаар зүйлийн 3 дахь заалтаас "болон импортын" гэснийг хассугай.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Л.ЭНЭБИШ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ХҮН АМЫН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Хүн амын орлогын албан татварын хуулийн 6 дугаар зүйл, 8 дугаар зүйлийн 5 дахь заалт, 9 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/ 6 дугаар зүйл:

"6 дугаар зүйл. Хувийн мал бүхий иргэний албан татвар ногдуулах малын тоог тодорхойлох

Хувийн мал бүхий иргэний албан татвар ногдуулах малын толгойн тоог хонин толгойд шилжүүлэн тодорхойлно. Татварын тооцоонд үхэр,

адуу, тэмээ тус бүрийг 5 хонь, 1 ямааг 1.5 хонь гэж тооцно. Төсвийн жилд орлогын албан татвар ногдуулах малын тоог тодорхойлохдоо өмнөх жилийн эцэст тоологдсон малын тоог үндэс болгоно."

2/ 8 дугаар зүйлийн 5 дахь заалт:

"5/энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасны дагуу тодорхойлсон хонин толгой тутамд дор дурдсан хэмжээгээр татвар ногдуулна:

Аймаг, нийслэл	Татварын хэмжээ /төгрөг/
Сэлэнгэ, Төв, Дархан-Уул, Улаанбаатар, Орхон,	100
Архангай, Баянхонгор, Булган, Говь-сүмбэр, Дорноговь, Дорнод, Дундговь, Өвөрхангай, Өмнөговь, Сүхбаатар, Хөвсгөл, Хэнтий,	75
Баян-Өлгий, Увс, Ховд, Говь-Алтай, Завхан	50

3/ 9 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалт:

"7/мал бүхий өрхийн гишүүн бүрт хонин толгойд шилжүүлснээр 20 бог. Тухайн жилд албан татвар ногдуулах мал нь байгалийн гамшиг, гэнэтийн аюул, гоц халдварт өвчний улмаас хорогдсон бол зохих баримтыг үндэслэн татвар ногдуулах нийт малын тооноос хасч тооцно."

2 дугаар зүйл. Хүн амын орлогын албан

татварын хуулийн 12 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн "2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс" гэснийг "2003 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс" гэж өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Л.ЭНЭБИШ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

**2000 оны 11 дүгээр
сарын 17-ны өдөр**

**Улаанбаатар
хот**

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГИЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байгаа үл хөдлөх эд хөрөнгөд /цаашид "үл хөдлөх эд хөрөнгө" гэх/ албан татвар ногдуулах, уг татварыг төсөвт төлөхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын тухай хууль тогтоомж

2.1. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын хууль тогтоомж нь Иргэний хууль¹, Татварын ерөнхий хууль², энэ хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

3 дугаар зүйл. Татвар ногдуулах үл хөдлөх эд хөрөнгө

3.1. Монгол Улсын Иргэний хуулийн 77 дугаар зүйлд заасны дагуу тодорхойлогдсон бүх төрлийн үл хөдлөх эд хөрөнгөд албан татвар ногдуулна.

4 дүгээр зүйл. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар төлөгч

4.1. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчилж байгаа дараахь этгээд үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар төлөгч байна:

4.1.1. өмчийн бүх төрөлд хамаарагдах компани, хоршоо, нөхөрлөл,

гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, байгууллага, тэдгээрийн төлөөлөгчийн газар;

4.1.2. төрийн бус байгууллага, сан, шашны байгууллага;

4.1.3. төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд;

4.1.4. Монгол Улсын иргэн, гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн;

4.1.5. Монгол Улсад оршин суугч бус этгээд.

5 дугаар зүйл. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар ногдуулах үнэлгээ

5.1. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар ногдуулах үнэлгээг уул хөрөнгийн үл хөдлөх эд хөрөнгийн бүртгэлд бүртгэгдсэн үнийн дүнгээр, үл хөдлөх эд хөрөнгийн бүртгэлд бүртгэгдээгүй бол хөрөнгийн даатгалд даатгуулсан үнийн дүнгээр, хөрөнгийн даатгалд даатгуулаагүй бол данс бүртгэлд бүртгэгдсэн үнийн дүнгээр тус тус тодорхойлно.

6 дугаар зүйл. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын хувь, хэмжээ

6.1. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварыг энэ хуулийн 5 дугаар зүйлд заасан үнэлгээнээс 0.6 хувиар тооцож ногдуулна.

7 дугаар зүйл. Албан татвараас чөлөөлөх

7.1. Дараахь үл хөдлөх эд хөрөнгийг

¹Иргэний хууль-"Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1995 оны 1 дүгээрт нийтлэгдсэн

²Татварын ерөнхий хууль-"Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1993 оны 1 дүгээрт нийтлэгдсэн

албан татвараас чөлөөлнө:

төлнө.

7.1.1. төвлөрсөн болон орон нутгийн төсвөөс санхүүждэг хуулийн этгээдийн үл хөдлөх эд хөрөнгө;

7.1.2. орон сууц;

7.1.3. нийтийн эзэмшлийн барилга байгууламж.

8 дугаар зүйл. Албан татвар ногдуулах, төсөвт төлөх

8.1. Татвар төлөгч нь үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварыг жил бүрийн 1 дүгээр сарын 15-ны өдрийн байдлаар байгаа үл хөдлөх эд хөрөнгийн үнэлгээгээр тооцно.

8.2. Үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчлөгч хуулийн этгээд нь үл хөдлөх эд хөрөнгийн жилийн албан татварыг улирал бүрийн сүүлийн сарын 15-ны дотор тэнцүү хэмжээгээр тооцож төлнө.

8.3. Үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчлөгч Монгол Улсын иргэн, гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварыг жил бүрийн 2 дугаар сарын 15-ны дотор нэг удаа

9 дүгээр зүйл. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын тайланг тушаах хугацаа

9.1. Албан татвар төлөгч нь үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын тайланг дараа оны 2 дугаар сарын 10-ны дотор харьяалагдах татварын албанд тушаана.

9.2. Албан татварын тайланг татварын албад нэгтгэн гаргаж, 2 дугаар сарын 20-ны дотор Үндэсний татварын ерөнхий газарт ирүүлнэ.

9.3. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын тайлангийн маягтыг Үндэсний татварын ерөнхий газрын дарга батална.

10 дугаар зүйл. Хууль хүчин төгөлдөр болох

10.1. Энэ хуулийг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Л.ЭНЭБИШ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ОНЦГОЙ АЛБАН ТАТВАРЫН ТЭМДГИЙН ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт

үйлдвэрлэнэ.

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь Монгол Улсад үйлдвэрлэсэн архи, тамхинд онцгой албан татварын тусгай тэмдэг /цаашид "тэмдэг" гэх/ олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

3.2. Энэ хуулийн 3.1-д заасан хуулийн этгээдийг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний гүйцэтгэгч сонгох журмын тухай¹ хуулийн дагуу сонгон шалгаруулна.

3.3. Тэмдэг нь нууцлалын шаардлага хангасан сери, дугаартай байна.

2 дугаар зүйл. Онцгой албан татварын тэмдгийн тухай хууль тогтоомж

2.1. Онцгой албан татварын тэмдгийн тухай хууль тогтоомж нь Онцгой албан татварын хууль¹, энэ хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

4 дүгээр зүйл. Онцгой албан татварын тэмдгийг олгох, хэрэглэх

4.1. Тэмдгийг үндэсний татварын алба аж ахуйн нэгж, байгууллагын архи, тамхи үйлдвэрлэх зөвшөөрөл, тэдгээрийг худалдах, худалдан авах гэрээг үндэслэн олгоно.

4.2. Тэмдэггүй архи, тамхийг бэлтгэн нийлүүлэх, худалдах, тэмдгийг хуурамчаар үйлдэх, борлуулах, хэрэглэхийг хориглоно.

3 дугаар зүйл. Онцгой албан татварын тэмдгийг үйлдвэрлэх

3.1. Тэмдгийг үнэт цаас үйлдвэрлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий Монгол Улсын хуулийн этгээд

4.3. Тэмдгийн загвар, үнэ, тэмдэг олгох

¹ Онцгой албан татварын хууль – "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1993 оны 2 дугаарт нийтлэгдсэн

² Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний гүйцэтгэгч сонгох журмын тухай – "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 2000 оны 17 дугаарт нийтлэгдсэн.

журмыг Засгийн газар тогтооно.

5 дугаар зүйл.Архи, тамхины үйлдвэрлэл эрхлэх аж ахуйн нэгж, байгууллагын үүрэг

5.1.Архи, тамхины үйлдвэрлэл эрхлэх аж ахуйн нэгж, байгууллага дараахь үүрэгтэй:

5.1.1.өөрийн үйлдвэрлэсэн бараанд тэмдэг нааж борлуулах;

5.1.2.үйлдвэрлэлд хэрэглэж байгаа спиртийн хэмжээ, үйлдвэрлэсэн архины тоо хэмжээг үнэн зөвөөр тодорхойлж, холбогдох татварын болон мэргэжлийн хяналтын байгууллагад өгч байх.

5.2.Архи, тамхины үйлдвэрлэл эрхлэх аж ахуйн нэгж, байгууллага үндэсний татварын албанаас авсан тэмдгийг бусдад шилжүүлэх, худалдахыг хориглоно.

6 дугаар зүйл.Онцгой албан татварын тэмдгийн тухай хууль зөрчигчид хүлээлгэх

хариуцлага

6.1.Онцгой албан татварын тэмдгийн тухай хууль зөрчсөн нь эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол татварын улсын байцаагч дараахь шийтгэл ногдуулна:

Энэ хуулийн 4.2; 5.1.1; 5.2-т заасныг зөрчсөн иргэнд 30000-50000, албан тушаалтанд 40000-60000, аж ахуйн нэгжид 150000-250000 төгрөгийн торгууль ногдуулж, тэмдэггүй болон хуурамч тэмдэг бүхий архи, тамхийг хураан авч, улсын орлого болгоно.

7 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

7.1.Энэ хуулийг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Л.ЭНЭБИШ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдөр

Улаанбаатар хот

АВТОБЕНЗИН, ДИЗЕЛИЙН ТҮЛШНИЙ АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Автобензин, дизелийн түлшний албан татварын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "60 хоногийн" гэснийг "30 хоногийн" гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл.Автобензин, дизелийн түлшний албан татварын тухай хуулийн 7, 8 дугаар зүйлд "Монгол Улсын хилээр" гэснийг

"Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт" гэж өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Л.ЭНЭБИШ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдөр

Улаанбаатар хот

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварын хуулийн 7 дугаар зүйлд дор дурдсан агуулгатай 13, 14, 15, 16, 17 дахь хэсэг тус тус нэмсүгэй:

"13.Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ

хөгжих нөхцөл бүрдэж байгаа бүс нутгийн аймгийн татварын албанд бүртгүүлэн, тухайн аймгийн нутаг дэвсгэрт үйлдвэрлэл, үйлчилгээ шинээр эрхлэх аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварыг эхний жилд бүрэн чөлөөлж, дараагийн хоёр жилд 50

хувиар хөнгөлнө.

14. Үйлдвэрлэл үйлчилгээ хөгжих нөхцөл сул бүрдсэн бүс нутгийн аймгийн татварын албанд бүртгүүлэн, тухайн аймгийн нутаг дэвсгэрт үйлдвэрлэл, үйлчилгээ шинээр эрхлэх аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварыг эхний жилд бүрэн чөлөөлж, дараагийн хоёр жилд 75 хувиар хөнгөлнө.

15. Энэ зүйлийн 14 дэх хэсэгт заасан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ хөгжих нөхцөл сул бүрдсэн аймгуудын төвөөс 100-гаас дээш километр алслагдсан сумдын нутаг дэвсгэрт үйлдвэрлэл, үйлчилгээ шинээр эрхлэх аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварыг эхний хоёр жилд бүрэн чөлөөлж, дараагийн жилд 50 хувиар хөнгөлнө.

16. Энэ зүйлийн 13, 14, 15 дахь хэсэгт заасан хөнгөлөлтөд хамаарах аймаг, сумдын жагсаалтыг Засгийн газар батална.

17. Энэ зүйлийн 13, 14, 15 дахь хэсгийн заалт тухайн аймгийн нутаг дэвсгэрт олборлох салбарын болон согтууруулах ундааны үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа, мөн санхүүгийн болон татварын тайлангаа нэгтгэн, төвлөрсөн журмаар төсөвтэй тооцоо хийдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагад хамаарахгүй."

2 дугаар зүйл. Аж ахуйн нэгж,

байгууллагын орлогын албан татварын хуулийн 5 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалтаас "Банкны зээл төлөгдөхөд учирч болзошгүй алдагдлаас хамгаалах санд төвлөрүүлсэн хөрөнгийг татвар ногдох орлогоос хасч тооцно." гэсэн 2 дахь догол мөр, мөн заалтын 6 дахь догол мөрөөс "болон сайн дурын", мөн хуулийн 7 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсгийн 2 дахь заалтаас "үнэт металаас бусад эрдсийн түүхий эд" гэснийг тус тус хассугай.

3 дугаар зүйл. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварын хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалтыг "7.нийгэмд үйлчилдэг улсын бүртгэлтэй төрийн бус байгууллагын орлого;" гэж өөрчлөн найруулсугай.

4 дүгээр зүйл. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварын хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3, 8, 9 дүгээр заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

5 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА** **Л.ЭНЭБИШ**

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 11 дүгээр сарын 16-ны өдөр

Дугаар 45

Улаанбаатар хот

**Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг
2001 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл батлах
тухай**

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7, Засгийн газрын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2001 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2001 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн биелэлтийг хагас, бүтэн жилээр гаргаж, Улсын Их Хуралд танилцуулж байхыг Засгийн газар /Н.Энхбаяр/- т даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА** **Л.ЭНЭБИШ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, НҮЙГМИЙГ 2001 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ

Бодлогын зорилт	Бодлогын хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ		Хугацаа	Хэрэгжүүлэх эзэн
	1	2		

А. Макро эдийн засгийн тогтворжилтыг хангах хүрээнд:

1. Эдийн засаг дахь бүтцийн өөрчлөлтийг эрчимжүүлж, эдийн засгийн өсөлтийн хурдцыг нэмэгдүүлэх, татвар, мөнгөний оновчтой бодлого явуулах замаар дотоодын нийт бүтээгдэхүүний бодит өсөлтийг 2001 онд 4.0 хувьд хүргэнэ.

-Макро эдийн засгийн үндсэн тэнцвэрийг хангаж, тогтворжилтыг бататгахын зэрэгцээ дотоодын үйлдвэрлэлийг сэргээх, дэмжих, татвар, мөнгөний оновчтой бодлогыг хэрэгжүүлэх

-Үйлдвэрлэл, үйлчилгээг нэмэгдүүлэх бизнесийн таатай орчин бүрдүүлж, түүнийг банк, санхүүгийн салбар дахь бүтцийн өөрчлөлтийн бодлогоор дэмжиж, гадаадын хөрөнгө оруулалт, зээл, тусламжийг уул уурхай болон мал аж ахуйн гаралтай түүхий эдийг боловсруулах, хүнс, газар тариалан, экспортын чиглэлийн үйлдвэрийг дэмжихэд түлхүү ашиглах

-Эдийн засаг дахь мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийг 30.0 хувиас хэтрүүлэхгүй байх

-Банкны бүтцийн өөрчлөлттэй холбогдож зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэхийн хамт банкны байгууллагаас Засгийн газрын авсан цэвэр зээлийн хэмжээг бууруулах

-Засгийн газар, Монголбанкны хоорондох мэдээллийн солилцоо, төсөв, мөнгөний бодлогын уялдааг сайжруулах журам боловсруулж мөрдөх

-Монгол Улсын гадаад өрсөлдөх чадвар, төлбөрийн тэнцлийн байдалд тогтмол дүн шинжилгээ хийж, ханшны огцом хэлбэлзлийг тогтворжуулах арга хэмжээг тухай бүр авах

-Гадаад валютын цэвэр нөөцийг импортын барааны 12-оос доошгүй долоо хоногийн хэрэгцээг хангах хэмжээнд байлгах

-Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр төгрөгөөр төлбөр тооцоо хийх тухай журмын заалтыг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах

жилдээ
О. Чулуунбат

жилдээ
О. Чулуунбат

жилдээ
О. Чулуунбат
О. Чулуунбат
О. Чулуунбат

1 улирал
О. Чулуунбат

жилдээ
О. Чулуунбат

жилдээ
О. Чулуунбат
О. Чулуунбат
О. Чулуунбат

2. Төгрөгийн бодит ханшийг тогтвортой байлгах бодлого явуулна.

4

3

2

1

	Д.Насанжаргал		жилдээ	-Зарим бараа, бүтээгдэхүүний улирлын эрэлт, нийлүүлэлтийг зохицуулах үндсэн дээр үнийн хэлбэлзлийг хягаарлах бодлого хэрэгжүүлэх	
О.Чулуунбат Ч.Улаан	жилдээ			-Инфляцийн түвшингийн бууралттай уялдуулан Монгол банкны үнэт цаасны хүүг бууруулах, улмаар арилжааны банкны зээлийн хүүг бууруулах	3.Инфляцийн түвшинтэй уялдуулан банкны зээл, хүүгийн уян хатан бодлого явуулна.
О.Чулуунбат Ч.Улаан	жилдээ			-Иргэн, аж ахуйн нэгж банкнаас зээл авах боломжийг нэмэгдүүлэхийн зэрэгцээ зээлдэгчдийн хариуцлагыг дээшлүүлэх чиглэлээр банкны тухай болон банкны үйл ажиллагаатай холбоотой бусад хуулиудад өөрчлөлт оруулж, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох	4.Төсвийн алдагдлыг дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 6.8 хувьтай тэнцэх хэмжээнд хүртэл бууруулна.
Ч.Улаан	жилдээ			-Төсвийн зарлага, санхүүжилтийн норм, нормативын үндэслэлийг салбар тус бүрээр хянан үзэж, сайжруулах	5.Татварын баазыг өргөтгөх, татвар цуглуулах үйл ажиллагааг сайжруулах арга хэмжээ авна.
Ч.Улаан	III улирал			-Орон нутаг төсвөө бие даан бүрдүүлэх боломжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр бүх шатны иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын эрхийг өргөтгөж, үүрэг, хариуцлагыг дээшлүүлэх	
Ч.Улаан	I-II улирал			-Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын тухай хууль батлуулж, мөрдөх	
Ч.Улаан	жилдээ			-Импортын бүх төрлийн тамхи, пиво, дарсанд ногдуулах онцгой албан татварын хэмжээг нэмэгдүүлэх, архи, тамхинд тусгай тэмдэг/акцизын марк/олгодог болох	
Ч.Улаан	жилдээ			-Гаалийн татвар ногдуулалт, бүртгэл, татвар төлөлтийн мэдээллийг нийтэд илтгэд болгох, тогтмол мэдээлж байх	
Ч.Ганзориг	III улирал			-Гадаадын хөрөнгө оруулалттай ноос, ноогоурын анхан шатны боловсруулах үйлдвэрүүдийг аж ахуйн нэгж байгууллагын орлогын албан татварт хамруулах	
Ч.Улаан Ч.Улаан	I улирал жилдээ			-Татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийг багасгах	
Ч.Улаан	I улирал			-Орлогоо нуух, татвар төлөхөөс зайлсхийх явдалтай хийх тэмцлийг хүчтэй болгох	
				-Мал бүхий иргэний малаас олох орлогын албан татварыг өөрчилж, хонин толгойд шилжүүлэн ногдуулж, бүсийн ялгаатай тогтоон мөрдүүлэх	

1 2 3 4

-Албан бус салбар, дагд эдийн засгийн талаар судалгаа явуулж, түүнийг арилгах эрх зүй, эдийн засгийн цогц арга хэмжээ авах
 -Аж ахуйн нэгжийн нягтлан бодох бүртгэлийг олон улсын стандартад нийцүүлэх, бүрэн нэвтрүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх
 -Алт, зэс, ноолуур зэрэг стратегийн гол бүтээгдэхүүний борлуулалтын орлогын үнийн хэлбэлзлээс хамаарах нөлөөллийг багасгах

Ч.Улаан
 Ч.Улаан
 Ч.Улаан

-Экспортын бүтээгдэхүүний нэр төрлийг опшлуулах, мах, ноолуур зэрэг дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, үр ашгийг дээшлүүлэх

Ч.Ганзориг

-Гадаад ерийг бууруулах чиглэлээр иж бүрэн судалгаа хийж, гадаадын зээл, тусламжийг зохицуулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх
 -Гадаадын хөрөнгө оруулалтын тухай шинэчилсэн хуулийг батлуулж, мөрдөх

Ч.Улаан
 Л.Эрдэнэчулуун
 Ч.Ганзориг

II-И
 Улирал

-Гадаад улс, олон улсын байгууллагын зээл, буцалтгүй тусламж, гадаадын иргэдийн хандиваар хэрэгжүүлж байгаа төслийн үр дүнг сайжруулах

Ч.Улаан
 Ч.Ганзориг
 Л.Эрдэнэчулуун
 Ч.Улаан холбогдох бусад сайд

жилдээ

О.Чулуунбат

7.Банкны салбарын бүтцийн өөрчлөлтийг эрчимжүүлж, арилжааны банкуудыг хувьчлах, удирдлагыг сайжруулах, гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татах замаар банкны эрүүл тогтолцоог бүрдүүлнэ.

-Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой банкуудыг хувьчлах бэлтгэлийг хангах, Худалдаа хөгжлийн банкнийг хувьчлах

Ч.Улаан

-Худалдаа хөгжлийн банкны хувьчлалд олон улсын хэмжээнд нэр хүнд бүхий стратегийн хөрөнгө оруулагчид болон олон улсын санхүүгийн байгууллагуудыг татан оролцуулж, банкны практикт шинэ техник, технологийг нэвтрүүлж, өрсөлдөөнийг дэмжих
 -Хөгжлийн томоохон төслүүдийг урт хугацаанд санхүүжүүлэх чиглэлээр Хөдөө аж ахуйн банкны үйл ажиллагааг өргөтгөн

Ч.Улаан
 О.Чулуунбат

III

Улирал
 II улирал

Ч.Улаан
 О.Чулуунбат

1	2	3	4
	<p>зохион байгуулах</p> <p>-Хөдөөгийн иргэдэд мөнгө, зээл, төлбөрийн үйлчилгээг ойртуулах зорилгоор орон нутгийн төвүүд, сумдын холбооны салбарыг ашиглан банкны үйлчилгээг нэмэгдүүлэх зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах</p> <p>-Банкны хамтын удирдлагын зарчмыг нэвтрүүлж, удирдлага, боловсон хүчний ур чадварыг орчин үеийн шаардлагад нийцүүлэн хөгжүүлэх</p> <p>-Өр барагдуулах тухай хууль батлуулан мөрдөж, банкны байгууллагын чанаргүй эзэлийг төлүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх</p> <p>-Санхүү, төлбөрийн сахилга батыг чангатгаж, санхүүгийн гэрээ, хэлэлцээрээр хүлэсэн үүргээ тууштай биелүүлдэг соёлыг хэвшүүлэхэд төр, засаг, банк, санхүү, хууль, хяналтын байгууллагуудын оролцоо, хариуцлагыг өндөржүүлэх</p> <p>-Хадгалалжийн банкныг арилжааны хэлбэрт шилжүүлж эхлэх</p> <p>-Банкны бүтцийн өөрчлөлтийн хүрээнд Засгийн газрын гаргасан ерийн бичгийн арилжаалагдах боломжийг бүрдүүлэх</p> <p>-Банкны болон Засгийн газрын ерийг барагдуулах, зохицуулах</p> <p>-Хадгаламж, хөрөнгө оруулалтын хэрэгцээг хангах чадвар бүхий банк бус санхүүгийн байгууллагууд хөгжих эрх зүйн болон хяналтын тогтолцоог бүрдүүлэх</p> <p>-Даатгалын болон бусад сангуудын үлдэгдэл хөрөнгийг хөрөнгө оруулалт, санхүүжилтийн зориулалтаар ашиглах эрх зүйн орчныг бий болгох</p>	<p>I-II Улирал</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>I улирал</p> <p>II улирал</p> <p>жилдээ</p> <p>IV улирал</p>	<p>O Чулуунбат Б.Жигжид</p> <p>O Чулуунбат</p> <p>Ч.Улаан O Чулуунбат Ч.Улаан O Чулуунбат</p> <p>Ч.Улаан O Чулуунбат Ч.Улаан O Чулуунбат</p> <p>Ч.Улаан</p> <p>С.Гүндэнбал Ц.Нямдорж</p>
<p>8. Банк бус санхүүгийн байгуулла- лагын үйл ажиллагааг дэмжих, даатгалын компаниудын хөрөнгийн чөлөөт үлдэгдлийг хөрөнгө оруулалтад ашиглах хөшүүргийг бий болг охтой холбогдсон эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.</p>	<p>9. Үнэт цаасны зах зээлийг хөгжүүлэх орчныг бүрдүүлж, хүрээг нь нэмэгдүүлэн мэдээлэл, сурталчилгааг өргөжүүлнэ.</p>	<p>жилдээ</p>	<p>Ч.Улаан</p>

-Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах	IV улирал	С.Гүндэнбал
-Санхүүгийн зах зээлийг бүрдүүлэх, хөгжүүлэх, шинэ төрлийн үнэт цаас гаргаж зах зээлийн арилжааны чадварыг дээшлүүлэх арга хэмжээ авах	Жилдээ	Ц.Нямдорж Ч.Улаан
-Санхүүгийн түрээс болон үнэт цаасны зах зээлийн дэд бүтцийг хөгжүүлэх, үнэт цаасны тухай мэдрэллийг олон нийтэд хүргэх асуудлыг шинэ шатанд гаргах	жилдээ	С.Гүндэнбал
-Хувьцаат компаниудын үнэт цаасны арилжааны хяналтын үзүүлэлтийг шинэчлэн, үнэт цаасны арилжааны хяналтын тогтолцоог сайжруулж, зэрэглэл тогтоох	жилдээ	С.Гүндэнбал
-Газар тариалан болон хариуцлагын даатгалын тогтолцоог боловсронгуй болгох зорилгоор Даатгалын тухай болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох	III-IV улирал	Ч.Улаан
-Мал сүргийг байгалийн гэмшгээс хамгаалах тогтолцоог бий болгох, Малын даатгалын тухай хууль батлуулан мөрдөх	жилдээ	Д.Насанжаргал
-Хувийн хадгаламжийг эрсдэлээс хамгаалах зорилгоор иргэдийн хадгаламжийн даатгалын тогтолцооны үндсийг тавих	III улирал	Ч.Улаан
-Даатгалын компаниудын нягтлан бодох бүртгэлийн хөтөлөлтийг олон улсын даатгалын бүртгэлийн жишигт нийцүүлэн боловсронгуй болгох	жилдээ	Ч.Улаан
-Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах замаар хувьчлалын эрх зүйн үндсийг боловсронгуй болгох	I улирал	Ч.Улаан Ц.Нямдорж
-Төрийн өмчийг хувьчлах үндсэн чиглэл, хувьчлалын хөтөлбөрийг батлуулж, үнэ цэнэтэй томоохон аж ахуйн нэгжүүдийн хувьчлалыг эхлүүлэх	I улирал	Ч.Улаан
Монросветмет нэгдэл, Хар төмөрлөгийн үйлдвэр, Монголболгаргео үйлдвэр, Монголамикал компани зэрэг томоохон аж ахуйн нэгжүүдийн хувьчлалын үзэл баримтлалыг гаргаж, хуульд заасан аргуудаас оновчтойг нь сонгон хэрэглэх, гадаадын хөрөнгө оруулагчдыг хувьчлалд түлхүү оролцуулах	жилдээ	Ч.Улаан Ч.Ганзориг

10. Даатгалын үйлчилгээний хамрах хүрээг өргөтгөж, нэр төрлийг олшруулж хариуцлагыг дээшлүүлнэ

11. Хувьчлалын гажуудлыг арилгаж, хуулийг чанд сахин хэрэгжүүлэх хариуцлагыг өндөржүүлж, өмч хувьчлалыг эрчимжүүлнэ.

1 2 3 4

-Эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх замаар нийгмийн салбарын | улирал
хувьчлалыг эхлүүлэх
-Төрийн өмчийн түрээсийн бодлогыг тодорхойлж, төрийн өмчтэй | улирал
холбоотой эрх зүйн актуудыг шинэчлэн боловсруулах

Б. Үйлдвэрлэл, экспортыг дэмжих бодлогын хүрээнд:

1.Татварын механизмдыг оновчтой ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээг өргөжүүлэх, дотоодын үйлдвэрлэл хөрөнгө оруулалтыг дэмжих бодлого явуулна.

-Эдийн засгийн шинэтгэлийг эрчимжүүлэн, бүтцийн өөрчлөлтийг хурдасган, бизнесийг хөгжүүлэх аятай нөхцөлийг бүрдүүлэх, үйлдвэрлэл, экспортыг дэмжсэн бодлого явуулах

-Япон Улсын Засгийн газраас олгох хоёр үе шаттай зээлийг экспортын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжихэд ашиглах

-"Ноос", "Арьс шир" хөтөлбөрүүд боловсруулан хэрэгжүүлж, эдгээр бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх нөхцөл бүрдүүлэх
-Хонь, тэмээний ноос, сарлагийн хөөвөр, адууны дэл, сүүл, арьс, ширний бэлтгэлийн стандартыг шинэчилж, түүхий эдийн чанарыг сайжруулах замаар экспортыг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх

2.Түлш, эрчим хүчний салбарт бүтцийн өөрчлөлт хийж, хангамжийг сайжруулна.

-Чойбалсангийн ДЦС-ын өргөтгөл, шинэчлэлтийг дуусган бүсийн хэрэглэгчдийг эрчим хүчний найдвартай эх үүсвэрээр хангаж, хамрах хүрээг өргөтгөх

-Баянтээгийн дулааны цахилгаан станц, Үенч, Дөргөн, Чаргайт, Эгийн гол,Улаанбоожмын усан цахилгаан станцыг барих судалгаа, техник эдийн засгийн үндэслэлийг хийх, санхүүгийн эх үүсвэрийг олох

-Эрчим хүчний салбарт бүтцийн өөрчлөлт хийх

-Хөдөөгийн малчин өрхийн эрчим хүчний хэрэглээг нар, салхины эрчим хүчний эх үүсвэрээр хангах "100000 нарны гэр" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эхлэх

-Нүүрсний уурхайнуудын техник, технологийн шинэчлэлийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж, хөдөө орон нутгийн нүүрсний хангамжийг сайжруулах

Ч.Улаан
Ш.Батбаяр
Ч.Улаан

Ч.Улаан
Ч.Ганзориг

Ч.Улаан
Ч.Ганзориг
Л.Эрдэнэчулуун
Ч.Ганзориг

Ч.Ганзориг

Б.Жигжид

Б.Жигжид

Б.Жигжид
Б.Жигжид

Б.Жигжид

1	2	3	4
3.Геологи, уул уурхайн салбарт хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчдын эрхийг хамгаалах эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, геологи хайгуулын ажлын хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	-Сайн чанарын нүүрсний орд Улаан-Овоо, Алагтоого-ыг шинээр эзэмших, Шарын голын уурхайн орчимд хайгуул хийж нөөцийг өсгөх замаар Дархан, Эрдэнэтийн бүс нутгийн нүүрсний хангамжийг сайжруулах -Ашигт малтмалын тухай, Газрын хэвлийн тухай, Газрын тухай болон бусад хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах -Үйлдвэрлэл, хайгуул явуулахгүй байгаа орд газрын ашиглалтын лицензийн төлбөрийг уян хатан тогтоолцоонд шилжүүлэх	жигдээ II улирал III улирал IV улирал	Б.Жигжид Ч.Ганзориг Ч.Ганзориг Ч.Улаан Ч.Ганзориг Ч.Ганзориг Ч.Ганзориг
	- Геологи хайгуулын ажилд ихээхэн хэмжээний хөрөнгө гаргадаг хөрөнгө оруулагчдыг Тогтвортой байдлын гэрээнд хамруулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх -Ашигт малтмалын эрэл хайгуулын ажлыг хувийн хөрөнгө оруулалтаар явуулахад дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэсэн эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх -Нийт 28.9 мянган хавтгай дөрвөлжин километр талбайд 1.200000-ын геологи, ашигт малтмалын зургийг зохиож, хэтийн төлөв бүхий талбайнуудыг ялган үнэлгээ өгөх, үүнээс шинээр 10 мянган хавтгай дөрвөлжин километр талбайд геологийн зураглал, эрлийн ажлыг эхлүүлэх -Ашигт малтмалын орд илрүүлэх хэтийн төлөв бүхий талбай болон хил орчмын нутаг дэвсгэрийн 6200 хавтгай дөрвөлжин километр талбайд геологийн зураглал, ерөнхий эрлийн ажлыг үргэлжлүүлэн явуулж, 17.6 мянган хавтгай дөрвөлжин километр талбайн геологийн зураглал, ерөнхий эрлийн ажлыг шинээр эхлэн 1:50000-ын масштабтай зураг зохион, хэтийн төлөв бүхий хэсгүүдэд үнэлгээ өгөх -Газар зүйн мэдээллийн сүлжээг түшиглэн олон улсын мэдээллийн технологийн нийцсэн геологийн мэдээллийн санг бүрдүүлэх ажлыг үргэлжлүүлж, чулуун сан, гидрогеологийн сан, топографын санг бүрдүүлэх -1:200000-ын масштабын зураглалын ажлын стандарт /шалгуур болзол/ зохиож, өмнө хийгдсэн зураглалын ажлыг шүүж, өнөөгийн шалгуур болзолын шаардлага хангасан эсэхийг үнэлэх	жигдээ	Ч.Ганзориг Ч.Ганзориг

1	2	3	4
<p>4. Малчин өрх болон фермерийн аж ахуйн эрх зүй, эдийн засгийн харилцааг хуульчилж, малчид хоршоо, фермерийн аж ахуй байгуулах үүсгэл санаачлагыг дэмжинэ.</p>	<p>-Гаарын телберийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж бэлчээр ашиглалтын телберийг шинэчлэн тогтоож, аялагдсан болон говийн бус, хаагаар нутагт бэлчээрийн телберийг хөнгөлөх механизмыг бүрдүүлж, давац ашиглалтыг эдийн засгийн аргаар зохицуулах -Хоршоо хөгжүүлэх нийгмийн хэмжээний телберийг тодотгон шинэчилж хэрэгжүүлэх -Малчин өрх, фермерийн аж ахуйн эдийн засгийн харилцааг зохицуулсан эрх зүйн үндсийг бий болгох</p>	<p>жилдээ Ш улирал жилдээ</p>	<p>Д.Насанжаргал У.Барсболд Д.Насанжаргал Ч.Ганзориг Д.Насанжаргал</p>
<p>5. Мал сүрэг төрийн хамгаалалтад байх тогтолцоог зах зээлийн нөхцөлд нийцүүлэн төгөлдөржүүлэх, бэлчээр усжуулалт, тэжээлийн аюулгүйн нөөц бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.</p>	<p>-Хадлан бэлтгэх, малын тэжээлийн үйлдвэрлэл, борлуулалт эрхэлдэг иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын дунд сонгон шалгаруулах уралдаан зарлан улс, аймгийн тэжээлийн нөөцийг бүрдүүлэх журмыг бий болгож, хэрэгжүүлэх -Улсын аюулаас хамгаалах тэжээлийн нөөцийн цэгүүдийн агуулах, хашаа саравчийг шинэчлэн засварлаж нөхцөлийг сайжруулах арга хэмжээ авах -Бэлчээрийн телберийн хуримтлалын тодорхой хэсгийг бэлчээр усжуулах, ургамлын сан хөмрөгийг нөхөн сайжруулахад ашигглах</p>	<p>III улирал III улирал жилдээ жилдээ</p>	<p>Д. Насанжаргал Д. Насанжаргал Д. Насанжаргал Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга Д. Насанжаргал Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга</p>
<p>6. Мал сүргийг байгалийн гамшгаас хамгаалах тогтолцоо, гамшгийн тусламжийн сүлжээг бүрдүүлнэ.</p>	<p>-Малчид болон мал аж ахуйн чиглэлийн аж ахуйн нэгжийн удирдлагад зориулж Даатгалын тухай хуулийг сурталчилгах, сургалт явуулах, мал сүргийг даатгалд хамруулах ажлыг зохион байгуулах</p>	<p>жилдээ жилдээ</p>	<p>Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал</p>

1	2	3	4
чиглэлээр Гаазрын төлбөрийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах			
<p>9. Гаазрын аж ахуйг эргэлтэд оруулах сонирхлыг нэмэгдүүлж, ашиглалтыг сайжруулна</p>	<p>-Гаазар тариалангийн үйлдвэрлэлийг сэргээн тогтворжуулах зорилгоор 2001 онд чанар сайтай уринш бэлтгүүлэх ажлыг зохион байгуулахад хөрөнгө, санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх -Тариалангийн үндсэн бусуудад техник, технологийн шинэчлэлийг гадаадын зээл, тусламж, лизингийн үйлчилгээ зэргийг ашиглан хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр хэрэгжүүлж эхлэх -Гаазар тариалан эрхлэх, хадлан, тээвэл бэлтгэхэд техникийн үйлчилгээ үзүүлдэг аж ахуйн нэгж бий болгон хөгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгийг төвлөрүүлэн дэмжлэг үзүүлэх</p>	<p>II-III улирал жилдээ жилдээ</p>	<p>Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал</p>
<p>10. Хүнсний үйлдвэрлэлийн стандарт, чанарын хяналтын тогтолцоог төгөлдөржүүлж, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах нөхцөлийг бүрдүүлнэ</p>	<p>-Иргэдийн газар эзэмших, ашиглах эрхийг өргөтгөж, газар тариалан эрхлэгч иргэн, хоршоо, бусад аж ахуйн нэгж байгууллага газрыг удаан хугацаагаар эзэмших, ашиглах эрхийг баталгаажуулах -Гаазрын ашиглалтыг сайжруулан газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах чиглэлээр эрчимтэй ажиллах -Гаазар тариалан, мал аж ахуйн салбарт оруулж байгаа гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, түүний тогтвортой ажиллах нөхцөлийг хангах зорилгоор тэдгээрт эзэмшил газрыг урт хугацаагаар түрээслүүлэх хөшүүрэг, эрх зүйн орчныг бий болгох</p>	<p>жилдээ жилдээ жилдээ</p>	<p>Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал</p>
<p>10. Хүнсний үйлдвэрлэлийн стандарт, чанарын хяналтын тогтолцоог төгөлдөржүүлж, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах нөхцөлийг бүрдүүлнэ</p>	<p>-Хүнсний үйлдвэрлэлийн стандарт, чанарын тогтолцоог төгөлдөржүүлж, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг шинэ нөхцөлд нийцүүлэн зохион байгуулах -Хүнсний мэргэжлийн хяналтын байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах үндэсний хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх -Хүнсний үйлдвэрүүдийн бүтээгдэхүүнд тавих хяналтыг сайжруулах, өөрийн лабораторитой үйлдвэр бүтээгдэхүүнээ аажуулж борлуулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх -Хилгийн боомт, Гүний гаалийн байгууллагуудын мэдээллийг жилдээ</p>	<p>жилдээ жилдээ П-Ш улирал жилдээ жилдээ</p>	<p>Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал Д.Насанжаргал</p>

1	2	3	4
<p>хүнсний хяналт, сорилт, шинжилгээ, стандартын байгууллага, албад шуурхай авч байх мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ бий болгох</p> <p>-Ангийн мах, загас, самар, жимс, мөөг, тослох ба үнэрт ургамал зэрэг байгалийн баялгийг уламжлалт арга, дэвшилтэт технологийг боловсруулж, гадаадын жуулчид, экспортын хэрэгцээнд ашиглах</p> <p>-Монгол малын махыг экспортлох шинэ зах зээл олох, мал нядлах, мах боловсруулах үйлдвэрүүдийн техник технологийн ариун цэврийн нөхцөлийг олон улсын стандарт, шаардлагад нийцүүлэх замаар махны экспортыг нэмэгдүүлэх</p> <p>-Мах, гурилын үйлдвэрүүдийн хүч чадлын ашиглалтыг сайжруулах, үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх</p>	<p>хүнсний хяналт, сорилт, шинжилгээ, стандартын байгууллага, албад шуурхай авч байх мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ бий болгох</p> <p>-Ангийн мах, загас, самар, жимс, мөөг, тослох ба үнэрт ургамал зэрэг байгалийн баялгийг уламжлалт арга, дэвшилтэт технологийг боловсруулж, гадаадын жуулчид, экспортын хэрэгцээнд ашиглах</p> <p>-Монгол малын махыг экспортлох шинэ зах зээл олох, мал нядлах, мах боловсруулах үйлдвэрүүдийн техник технологийн ариун цэврийн нөхцөлийг олон улсын стандарт, шаардлагад нийцүүлэх замаар махны экспортыг нэмэгдүүлэх</p> <p>-Мах, гурилын үйлдвэрүүдийн хүч чадлын ашиглалтыг сайжруулах, үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх</p>	<p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p>	<p>Д.Насанжаргал</p> <p>Д.Насанжаргал</p> <p>Д.Насанжаргал</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p>
<p>11. Аялал жуулчлалыг эдийн засгийн бие даасан салбар болгох, түүний удирдлага зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох арга хэмжээ авах</p>	<p>-Аялал жуулчлалын ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх салбар дундын удирдлага, зохицуулалтыг бий болгох</p> <p>-Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор гадаад, дотоодын төслүүдийг хэрэгжүүлэх</p> <p>-Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэхэд тохирсон байгаль, түүх, соёлын нөөц газар нутгийг өргөтгөх боломжийг судлан шийдвэрлэх</p>	<p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p>	<p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p>
<p>12. Автотээврийн олон улсын харилцааг өргөтгөж техникийн хяналтын тогтолцоог сайжруулна</p>	<p>-Улаанбаатарт автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын оношлогооны 5 суурин лаборатори, хөдөө орон нутагт 3 явуулын лаборатори байгуулах</p> <p>-Олон улсын автотээврийн харилцааны тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийг Бүгд Найрамдах Белорусь улс болон Европын зарим орнуудтай байгуулах</p>	<p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p>	<p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p>
<p>13. Бүс нутаг, хөдөөгийн хөгжил, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний өсөлтийг дэд бүтцийн хөгжлөөр дэмжинэ</p>	<p>-Авто замын сүлжээг өргөтгөх зорилгоор баруун, зүүн бүсүүдийг холбосон хөндлөн тэнхлэгийн зам буюу мянгалны замыг барих ажлыг үргэлжлүүлж, уг ажилд хөрөнгө, хүн хүчний нөөцийг төвлөрүүлж, баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн замын зураг төслийг</p>	<p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p>	<p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p> <p>Б.Жигжид</p>

1	2	3	4
<p>хийж, барьж эхлэх</p>	<p>-Замын сангийн хөрөнгөнөөс Улаанбаатар хотын замын засварт зарцуулагдах буюу ногдох хөрөнгийг тусгаарлан өгөх</p>	<p>жилдээ</p>	<p>Б.Жигжид</p>
<p>-Иргэний нисэхийн салбарт холбоо, навигацын шинэ техник технологи нэвтрүүлж, найдвартай ажиллагааг дээшлүүлэх</p>	<p>-Аймаг, хотуудыг мэдээлэл холбооны олон улсын болон дотоодын сүлжээнд холбох, техникийг шинэчлэх арга хэмжээ авах</p>	<p>жилдээ</p>	<p>Б.Жигжид</p>
<p>-Төмөр замын өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор төмөр замын тээврийн сүлжээг хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах</p>	<p>-Барилгын салбарын нэгдсэн бодлого, хөгжлийн чиг хандлага, ерөнхий төлөвлөгөөг батлуулж, хэрэгжүүлэх</p>	<p>III улирал</p>	<p>Б.Жигжид</p>
<p>-Барилгын салбарын аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг бүх талаар бэхжүүлж, шинэ материал, дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлж, үр чадварыг дээшлүүлэх замаар гадаадын ижил төстэй мэргэжлийн байгууллагуудтай өрсөлдөх боломжийг бүрдүүлэх</p>	<p>-Улаанбаатар, Хөвд, Улаангом, Өлгий, Мөрөн, Улиастай хотуудын нийтийн аж ахуйг сэргээх ажлыг хэрэгжүүлж, төв болон зүүн аймгуудын төвийн нийтийн аж ахуйг шинэчлэх ажлыг эхлэх</p>	<p>IV улирал</p>	<p>Б.Жигжид</p>
<p>-Зарим аймгийн төвийн нийтийн аж ахуй, усан хангамжийг сайжруулж, хүн амыг эрүүл ахуйн шаардлага хангасан усаар хангах цогцолбор арга хэмжээ авах</p>	<p>-Бүх аймгийн төв, сумдыг нийтийн халуун устай болгох ажлыг эхлэх</p>	<p>жилдээ</p>	<p>Б.Жигжид</p>
<p>-Орон сууц барих санг бүрдүүлж иргэдийн орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлж, нийслэлд Төрийн албан хаагчид, залуучуудад зориулсан 1000 айлын орон сууцны цогцолборыг барьж эхлэх</p>	<p>-Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгж, хамтарсан үйлдвэрийн мэдлийн орон сууцныг хувьчлах асуудлыг судалж шийдвэрлэх</p>	<p>жилдээ</p>	<p>Б.Жигжид</p>
<p>-Дэлхийн мэдээллийн технологийн хөгжилтэй уялдуулан</p>	<p>Кадастрын зураглалын шинэ технологийг эзэмших, үндэсний</p>	<p>жилдээ</p>	<p>Б.Жигжид</p>

14. Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж, нийтийн аж ахуйг сэргээн хөгжүүлнэ.

1 2 3 4

геодезийн сүлжээг шинэчлэн байгуулах, газрын бүртгэл, мэдээллийн сан бий болгох үндсийг бүрдүүлэн газар ашиглалт, газрын харилцааг хот байгуулалт, төлөвлөлтийн шаардлагад нийцүүлэн шинэчлэх
 -Нийслэл, аймгийн төв, томоохон хот, суурин газрууд болон одоо байгаа барилгууд, тэдгээрийн инженерийн шугам сүлжээ, байгууламжуудад газар хөдлөлтийг тэсвэрлэх чадварыг үнэлж, паспортжуулах
 -Гэр хорооллыг нэгдсэн бодлогын дагуу хөгжүүлж, усан хангамж, холбоо, тээвэр, нийтийн аж ахуйн үйлчилгээг сайжруулах, эдгээр салбарт хувийн хэвшлийн оролцоог дэмжих

Б.Жигжид

жилдээ

Б.Жигжид

жилдээ

В. Бус нутаг, хөдөөгийн хөгжил, байсгаль орчны боллогын хүрээнд:

1.Бусчилсан хөгжлийн үзэл баримтлал, эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгож, бус нутгийн хүрээнд орон нутгийн хөгжлийг тэтгэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааг бүх шатанд дэмжин зохион байгуулна.

Ч.Улаан
Б.Жигжид

I улирал

Ч.Улаан
Ц.Нямдорж
Ч.Улаан

II улирал
жилдээ

Ч.Улаан
Ч.Ганзориг

жилдээ

Ч.Улаан
Ч.Ганзориг

III-IV улирал

Б.Жигжид
Ч.Улаан

жилдээ

-Бусчилсан хөгжлийн үзэл баримтлалыг батлуулан хэрэгжүүлж эхлэх
 -Бусчилсан хөгжлийг төрөөс зохицуулах удирдлага, зохион байгуулалтын бүтцийг бий болгох
 -Эдийн засгийн бус тус бүрийн хөгжлийн стратегийг тодорхойлох ажлыг эхлэх
 -Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг, Дорноговь аймгийн Замын-Үүрдэд худалдаа-эдийн засгийн чөлөөт бүс байгуулах эрх зүйн үндсийг бүрдүүлж, хэрэгжүүлэх бэлтгэлийг хангах
 -Бус нутгийн хөгжлийг татаар, хөрөнгө оруулалт, зээлийн ялгавартай бодлогоор дэмжих, бөөний худалдааны сүлжээ байгуулах хөтөлбөр боловсруулах
 -Улс орны дотоод, гадаад зах зээлийн эрэлт, хэрэгцээ, бусчилсан хөгжлийн чиг хандлага, нөөц боломжийг бодолцон хүн амын нутагшилт, хот байгуулалт, дэд бүтцийн хөгжлийн ерөнхий төсөл, төлөвлөгөөг шинэчлэн батлуулах

4

3

2

1

2. Байгаль орчны бодлого, хөтөлбөр, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхэд төр, иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааг чиглүүлж, экологийн тэнцлийг хангах, доройтсон орчныг нөхөн сэргээх арга хэмжээ авна.

-Байгаль орчны үйл ажиллагааны үндэсний хөтөлбөрийг шинэчлэн батлуулж, хэрэгжүүлэх зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах

У.Барсболд

жилдээ

-Газрын шинэчлэл хийх ажлын хүрээнд иргэд, аж ахуйн нэгжийн газар ашиглах, эзэмших эрхийг баталгаажуулах, газар тариалангийн бус нутагт бэлчээр эзэмших, газар олголт, эзэмшилтийг журамлах, доройтсон орчныг нөхөн сэргээх чиглэлээр газрын тухай холбогдох хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах

У.Барсболд
Ц.Нямдорж

жилдээ

-Байгалийн нөөц баялаг ашигласны төлбөрийн орлогоос байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээхэд зарцуулах хөрөнгийн эх үүсвэрийг бүрэн бүрдүүлсний үндсэн дээр газар, байгалийн нөөц баялгийг нөхөн сэргээх ажлыг эрчимжүүлж, шинээр ажлын байр бий болгох, ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг үзүүлэх

У.Барсболд
Ч.Улаан
Ш.Батбаяр
Аймаг, нийтсг-
лийн Засаг дарга

жилдээ

-10000 га талбайд ойг нөхөн сэргээх арга хэмжээ авч, Бугант, Халганат, Тосонцэнгэл, Түнхэл, Дулаанхаан, Батширээт, Эрээн тосгонуудад мод үржүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх, тухайн чиглэлийн үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид дэмжлэг үзүүлэх, урамшуулах

У.Барсболд

жилдээ

-Байгаль орчны салбарын төв, орон нутгийн байгууллагуудын оноочтой бүтцийг бүрдүүлж, байгаль хамгаалахад олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлэх

У.Барсболд
Аймаг, нийтсг-
лийн Засаг дарга
У.Барсболд

жилдээ

-Говийн бүсийн аймаг, сумын түвшний хангамжийг шийдвэрлэх замаар эгсийн ой, бутлаг ургамлыг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээ авах

жилдээ

-Бүх нийтэд экологийн боловсрол олгох, үндэсний зан уламжлалыг сэргээн хэвшүүлэхэд албан болон албан бус сургалт, сурталчилгааг ашиглах

У.Барсболд
А.Цанжид

жилдээ

-Агаарын бохирдлыг бууруулах эдийн засаг, эрх зүйн үндсийг бүрдүүлэх

У.Барсболд

жилдээ

-Нийслэлийн агаарын бохирдлыг бууруулахтай холбогдуулан гэр хорооллын 15 мянгаас доошгүй айл өрхийг бүрэн шаталттай болон сайжруулсан зуухаар хангах

У.Барсболд
Нийслэлийн
Засаг дарга

жилдээ

1	2	3	4
	<p>-Монгол орны байгалийн тэнцлийг хангахад онцгой ач холбогдол бүхий 900.0 мянган га газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээнд хамруулж, улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийг түшиглүүлэн байгалийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх</p> <p>-Зарим нэн ховор, ховор амьтан, ургамлыг хамгаалах, тэдгээрийн амьдрах, нөхөн үржих нөхцөлийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээ авах</p> <p>-Улаанбаатар хотын хуурай хөг хаягдлыг ялгах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах үйлдвэр байгуулах бэлтгэлийг хангах</p> <p>-Монгол орны цөпжилтийн өнөөгийн байдалд үнэлгээ өгч, түүнтэй тэмцэх, бэлчээрийн талхагдлыг бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх</p> <p>-Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжид газрыг тодорхой болзолтойгоор, удаан хугацаагаар түрээслүүлэх нөхцөл боломжийг судлан, эрх зүйн үндсийг бүрдүүлэх</p> <p>-Ус цаг уур, аэрологийн станцад технологийн шинэчлэлт хийж, орчны хяналт шинжилгээний сүлжээг өргөтгөн, орон задалдаг бодисын тооллыг зохион байгуулах</p> <p>-Эрдэнэт үйлдвэрийн хаягдлаас гарч байгаа цагаан тоосыг ашиглах, цэвэршүүлэх асуудлыг судалж шийдвэрлэх</p>	<p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p>	<p>У.Барсболд</p> <p>У.Барсболд</p> <p>У.Барсболд Нийслэлийн Засаг дарга У.Барсболд Д.Насанжаргал</p> <p>У.Барсболд</p> <p>У.Барсболд</p> <p>У.Барсболд</p> <p>У.Барсболд</p>
	<p>Г. Хүний хөгжил, нийгмийн бодлогын хүрээнд:</p> <p>-Монгол Улсын төрөөс баримтлах хүн амын бодлогыг бус нутаг, төв, орон нутгийн хөгжлийн хандлагатай уялдуулан зохицуулах, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах</p> <p>-Хүн амын нийгмийн бүлгүүдийн төрөлжсөн хөтөлбөр, төслүүдийн үр дүнг дээшлүүлэх, хэрэгжилтийг хангуулах арга хэмжээ авах</p> <p>-Хүн ам, орон сууцны тооллогын дүнг үндэслэн иргэдийг орон сууцаар хангах хөтөлбөр боловсруулж, залуу гэр бүлд орон сууцны зориулалтаар зээл олгох санг бүрдүүлэх</p>	<p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p>	<p>Ш.Батбаяр А.Цэнжид П.Нямдаваа</p> <p>Ш.Батбаяр Ч.Улаан П.Нямдаваа Ш.Батбаяр Ч.Улаан</p>
	<p>1.Монгол Улсын төрөөс баримтлах хүн амын бодлогыг хэрэгжүүлэх ажлыг эрчимжүүлнэ.</p>		

1	2	3	4
	-Төрийн албан хаагчдыг орон сууцаар хангах бодлого боловсруулах	орон сууцаар хангах бодлого жилдээ	Ө.Энхтүвшин Ш.Батбаяр
	-Хүүхэд, залуучуудын үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх, Хүүхдийг хөгжүүлэх талаар 2010 он хүртэл баримтлах үйл ажиллагааны хөтөлбөр боловсруулах.	хэрэгжилтийг жилдээ	Б.Жигжид Ш.Батбаяр
	-Хүн амын шилжих хөдөлгөөнийг нийгэм, эдийн засаг, хүн ам зүй, экологийн хүчин зүйлээр судлах ажлыг НҮБ-ын Хүн амын сантай хамтран хэрэгжүүлэх	жилдээ	А.Цанжид П.Нямдаваа Ч.Улаан
	-Хүн амын шилжилт хөдөлгөөн ихтэй бус нутгуудад шилжилтийг хязгаарлах, сааруулах арга хэмжээг бүсийн болон орон нутгийн хөгжлийн бодлоготой уялдуулан хэрэгжүүлэх	жилдээ	Ш.Батбаяр Ч.Улаан
	-Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих асуудлаар хууль боловсруулж, батлуулах, хэрэгжүүлэх	жилдээ	П.Нямдаваа А.Цанжид Ш.Батбаяр
2. Хүн амын хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэн хөдөлмөрийн нөхцөлийг сайжруулахад түлхүү анхаарна.	-Ажилгүйдлийн даатгалын сан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжихэд чиглэсэн дотоодын болон гадаадын байгууллагаас олгох зээл тусламж, хандив зэрэг хөрөнгийн эх үүсвэрийг төвлөрүүлэх замаар хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үндэсний сан байгуулж ажиллуулах	III улирал	Ш.Батбаяр
	-Ажилгүйдлийг бууруулах, Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх, Хоршоо хөгжүүлэх, Техникийн боловсрол, мэргэжлийн сургалтын үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх	жилдээ	Ш.Батбаяр Ч.Улаан А.Цанжид Ч.Ганзориг
	-Ажлын байр бий болгоход зориулан төрийн бус байгууллага, банк бус санхүүгийн байгууллагын шугамаар жижиг зээл олгох ажиллагааг өргөжүүлэх	жилдээ	Д.Насанжаргал Ш.Батбаяр Ч.Улаан
	-Орон нутагт жижиг, дунд үйлдвэр, аж ахуй эрхлэхийг дэмжих зорилгоор зээлийн сан байгуулж ажиллуулах, өмнө байгуулагдсан сангийн үйл ажиллагаанд үнэлгээ өгөх	жилдээ	Ч.Ганзориг Д.Насанжаргал Ш.Батбаяр
	-Гадаадад ажиллаж байгаа иргэдийн эрхийг хамгаалах, гадаадад ажиллах хүч гаргах, гадаадаас ажиллах хүч авах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх	жилдээ	Ш.Батбаяр Ч.Нямдорж Л.Эрдэнэчулуун

4

3

2

1

Ш.Батбаяр

-Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиглагаа, эрүүл ахуйн нөхцөлийг сайжруулах үндэсний хөтөлбөрийг шинэчлэн батлуулж, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиглагаа, эрүүл ахуйн стандартуудыг шинэчлэх

3.Ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулж, нийгмийн эмзэг хэсгийн аж байдлыг дээшлүүлнэ.

Ш.Батбаяр

-Тахир дутуу болон одой хүмүүсийг ажлын байраар хангах арга хэмжээг Хөдөлмөрийн тухай хуулийн дагуу хэрэгжүүлэх, түүнд үнэлгээ өгөх

Ш.Батбаяр

-Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих идэвхтэй бодлого явуулах замаар хөдөлмөр эрхлээгүй хүний тоог бууруулж, ажилгүйдлийн түвшинг эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын 5.0 хувиас хэтрүүлэхгүй байх

Ш.Батбаяр
У.Барсболд

-Хөдөлмөрийн багтаамж ихтэй, нийтийг хамарсан ажиглалт, ялангуяа байгаль орчныг сэргээхэд ажилгүй хүмүүс, нийгмийн эмзэг бүлгийн иргэдийг хамруулах замаар ажлын түр байраар хангах

Ш.Батбаяр

-Өрхийн амьжиргааны чадавхийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийг Засгийн газрын мөрийн хөтөлбөртэй уялдуулан хянан үзэж гадаадын хандивлагчдын тусламжтайгаар хэрэгжүүлж эхлэх

Ш.Батбаяр

II улирал

Ш.Батбаяр

III улирал

-Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин, хурц хордлогын улмаас тахир дутуу болсон иргэдийн тахир дутуугийн тэтгэвэр авч байх хугацааны тэтгэврийн даатгалыг шийтгэл болон тэднийг асрах, сувилах, эмчлэх зардлыг үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас төлөх журмыг боловсруулж, мөрдөх

Ш.Батбаяр
Ц.Улаан

-Хараа хяналтгүй хүүхдийн асуудлыг шийдвэрлэх, цаашид таслан зогсоох талаар цогцолбор арга хэмжээг хэрэгжүүлэх

4.Хөдөлмөрийн үнэлэмжийг нэмэгдүүлэх, нийгмийн хамгааллыг сайжруулах замаар иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлнэ

Ш.Батбаяр
Ц.Улаан

-Төсвийн байгууллагын ажиллагчдын бүтээл, ажлын чанар, үр дүнг харгалзан цалин хөлс олгох шинэ журмыг туршиж нэвтрүүлэх

1	2	3	4
	-Төрийн болон төсвийн байгууллагын ажилтны цалин хөлс, нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийг 2001 онд инфляцийн түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх -Хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр тэтгэвэр тогтоолгосон иргэдийн нөхөн олговрын доод хэмжээг нэмэгдүүлэх -Ахмад дайчид, алдар цолтонд үзүүлэх тусламжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	II улирал II улирал II улирал	Ш.Батбаяр Ч.Улаан Ш.Батбаяр Ч.Улаан Ш.Батбаяр Ч.Улаан
5.Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын тогтолцоог боловсронгуй болгож, чадавхийг дээшлүүлнэ.	-Азийн хөгжлийн банктэй хамтран Нийгмийн хамгааллын хөгжлийн хөтөлбөр төслийг хэрэгжүүлэх	жилдээ	Ш.Батбаяр
	-Хөдөлмөр зохицуулалтын албадын нэгдсэн тогтолцоог улсын хэмжээнд бүрдүүлэх, боловсон хүчин, санхүүгийн талаар бэхжүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлж эхлэх -Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийг сайжруулах, шимтгэлийн ер авлалыг барагдуулах арга хэмжээ авах	жилдээ жилдээ	Ш.Батбаяр Ш.Батбаяр Ч.Улаан
	-Малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг нийгмийн даатгалын заавал даатгуулах хэлбэрт хамруулах эрх зүйн орчныг бий болгох	I-II улирал	Ц.Нямдорж Ш.Батбаяр
6.Эрүүл мэндийн салбарын үйлчилгээний стандартыг тогтоож, санхүүжилтийг боловсронгуй болгоно.	-Сумын болон ерхийн эмнэлгийн түвшинд үзүүлэх эрүүл мэндийн суурь тусламж, үйлчилгээний багц, түүний стандартыг тогтоож, хүн амын тоотой нь уялдуулан санхүүжүүлэх аргад шилжүүлэх	жилдээ	П.Нямдаваа Ч.Улаан
	-Эрүүл мэндийн салбарт хэрэгжиж байгаа хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтэд үнэлгээ өгч, өнөөгийн нөхцөлд зохицуулан нэгдсэн цоц бодлого явуулах замаар хөтөлбөр, төслийн үр дүнг дээшлүүлэх	жилдээ	П.Нямдаваа
	-Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжүүлэх эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний багцыг шинэчлэн тогтоож мөрдөх	I-III улирал	П.Нямдаваа Ш.Батбаяр
	-Эрүүл мэндийн салбарын санхүүгийн удирдлагыг боловсронгуй болгох олон улсын төслийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	жилдээ	П.Нямдаваа Ч.Улаан

4

3

2

1

-Төрийн өмчийн эмнэлгүүдэд урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношлогоо, шинжилгээг үнэ төлбөргүй болгох бэлтгэл ажлыг хангах

П.Нямдаваа
Ч.Улаан

7. Улаан бурхан өвчнийг эрс бууруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлж, дархлаажуулалтын сан байгуулна.

-Улс, олон нийт, хувийн компаниуд болон олон улсын байгууллагын санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр Дархлаажуулалтын сан байгуулж, санг бүрдүүлэх, зарцуулах журмыг боловсруулж, батлуулах, үр ашгтай ашиглах хашуурэг бий болгож, мөрдүүлэх

П.Нямдаваа
Ч.Улаан

-Халдварт саа өвчний устгалыг баталгаажуулах, улаан бурхан өвчний эсрэг вакцинаар 0-7 насны хүүхдийг вакцинажуулах, үр дүнг судлах

П.Нямдаваа

-Нийгмийн эмзэг бүлэгт хамаарах иргэдэд эмнэлгийн үнэ төлбөргүй тусламж үзүүлэх заавар, эм олгох журам боловсруулж, мөрдөх

П.Нямдаваа
Ш.Батбаяр

-Халдварт өвчнийг эмчлэх, оношлох, хянах чадвархийг бэхжүүлэх төслийг хэрэгжүүлэх

П.Нямдаваа
Ч.Улаан

8. Эх, нялхсын эрүүл мэндийг хамгаалах, эндэгдлийг багасгах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

-Эх, барихын үзлэг, үйлчилгээний багажийн цомгийн захиалга хийж бүх баг, сумдыг хангах ажлын эхний үе шатыг зохион байгуулах

П.Нямдаваа

-Хүүхдийн өвчний цогц хөтөлбөрийн жишгийн дагуу хүүхдийн эмчилгээнд шаардлагатай багаж бүхий зөөврийн цомгоор 150 багийн хангах

П.Нямдаваа

-Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд үндэсний хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулах

П.Нямдаваа

-Хүүхдийн яаралтай тусламж, зонхилон тохиолдох өвчнүүд болон жирэмсгэлт, төрөлтийн хүндрэлийн оношлогоо, эмчилгээний стандарт боловсруулан мөрдүүлэх

П.Нямдаваа

-Эх, хүүхдийн хоол тэжээлийн байдлыг сайжруулах хөтөлбөр боловсруулах

П.Нямдаваа

1	2	3	4
<p>9.Эмийн болон эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн нэгдсэн бодлого явуулж, эрүүл мэндийн технологи хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>-Эрүүл мэндийн технологийн өнөөгийн байдлагд үнэлгээ өгч технологийн эрэлт хэрэгцээг тогтоож, Эрүүл мэндийн технологи үндэсний хөтөлбөр боловсруулах</p> <p>-Хандивлагчдын туслалцаатайгаар оношлогоо, эмчилгээний чадавхийг дээшлүүлэх төслийг хэрэгжүүлэх</p> <p>-Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангамж, ашиглалтын нэгдсэн бодлого боловсруулах</p> <p>-Оношлогоо, эмчилгээний бүсийн төвд шаардагдах эмнэлгийн багаж, тоног төхөөрөмжийн хэрэгцээг тодорхойлох, Хөвд, Дорнод зэрэг аймгуудад бүсийн оношлогоо, үйлчилгээний төв байгуулах, Говь-Алтай, Булган, Баян-Өлгий, Дорноговь аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг сайжруулах</p>	<p>I-III улирал</p>	<p>П.Нямдаваа Ч.Ганзориг</p>
<p>10.Хүн амын эрүүл мэндийг хамгаалах, нөхөн сэргээх эмчилгээнд рашааныг өргөн ашиглахын хамт түүний нөөцийг хамгаалах арга хэмжээ авна</p>	<p>-Рашааны үндэсний хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, мөрдөх</p> <p>-Зохих бэлтгэлийг ханганы дараа ашиглах боломжтой рашааныг паспортжуулах ажлыг улсын хэмжээнд зохион байгуулах</p> <p>-Рашааны нөөцийг хамгаалахын зэрэгцээ түүнийг зохистой ашиглах зорилгоор нөхөн сэргээх эмчилгээний аргуудтай хослон хэрэглэх арга-члал, зөвлөмж боловсруулах</p>	<p>I-II улирал жигдээ</p>	<p>П.Нямдаваа П.Нямдаваа У.Барсболд П.Нямдаваа</p>
<p>11.Хүн амд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламжийн чанарын баталгааг хангах эрх зүйн орчныг сайжруулна</p>	<p>-Эрүүл мэндийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулах</p>	<p>III-IV улирал</p>	<p>П.Нямдаваа</p>
<p>12.Нийтийн биеийн тамир, спортыг хүн амын эрүүл</p>	<p>-Эрүүл мэндийн байгууллагыг хувьчлах, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагыг дэмжих чиглэл, стратегийг шинэчлэн боловсруулах</p> <p>-Эрүүл мэндийн байгууллагуудын шатлалд тохирсон бүтэц, үйл ажиллагааны стандарт боловсруулах</p> <p>-Их спортын чиглэлээр мөрдөж байгаа санхүүжилтийн ба шагналын журмыг шинэчлэн боловсруулах</p>	<p>II-III улирал</p> <p>I-II улирал</p> <p>жигдээ</p>	<p>П.Нямдаваа Ч.Улаан П.Нямдаваа Ч.Ганзориг П.Нямдаваа Ч.Улаан</p>

1	2	3	4
<p>мэндийг хамгаалах, залуу үеийн бие бялдарыг чийрэгжүүлэх чиглэлээр өргөжүүлнэ.</p>	<p>-Хүн амын бие бялдрыг чийрэгжүүлэх үндэсний хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж мөрдөх</p>	<p>жилдээ</p>	<p>П.Нямдаваа</p>
<p>13.Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны салбарын шинэчлэлийг эрчимжүүлж, үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг сайжруулна.</p>	<p>-Сургууль, цэцэрлэгийн сургалтын тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэлийг шинэчлэх болон их засварт шаардагдах хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх -Ачаалал ихтэй сургуулийн барилгыг өргөтгөх, шинээр барих, хөдөөгийн сургуулиудын барилгыг засварлах хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх замаар сургалтын орчныг сайжруулах -Сургуулиудыг компьютержүүлэх хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх</p>	<p>жилдээ жилдээ жилдээ</p>	<p>А.Цанжид Ч.Улаан А.Цанжид Ч.Улаан</p>
<p>-Эмзэг бүлгийн өрхийн болон олон хүүхэд нь ЕБС-д зэрэг суралцдаг өрхийн 3-аас дээшхи хүүхдэд хичээлийн хэрэглэлийг үнэ төлбөргүй олгох</p>	<p>-Төрөөс магадлан итгэмжлэгдсэн дотоодын их сургууль, коллежийн дипломын болон бакалаврын боловсрол олгох ангид зохих журмын дагуу элсэн суралцаж байгаа нэн ядуу өрхийн нэг, 2-оос дээш хүүхэд нь зэрэг суралцаж байгаа айлын нэг, богд шилжүүлснээр 200 хүртэлх толгой малтай малчин өрхийн нэг хүүхдийн сургалтын төлбөрийг төсөөст тус тус санхүүжүүлэх</p>	<p>жилдээ</p>	<p>А.Цанжид Ч.Улаан А.Цанжид Ч.Улаан</p>
<p>-Ерөнхий боловсролын сургуулийн сургалтын агуулгыг шинэ тогтолцоонд шилжүүлэх бэлтгэл ажлыг үргэлжлүүлэх</p>	<p>-Дээд боловсролын агуулгын цөм стандарт боловсруулах, хэрэгжилтийг хангах үйл ажиллагааг өргөжүүлэх</p>	<p>жилдээ</p>	<p>А.Цанжид Ч.Улаан А.Цанжид Ч.Улаан</p>
<p>-Сурах бичгийг өндөржүүлж, хүрээг өргөжүүлэх</p>	<p>-Магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчныг шинэчлэн, түүний гүйцэтгэх үүргийг өндөржүүлж, хүрээг өргөжүүлэх</p>	<p>II-IV улирал II</p>	<p>А.Цанжид А.Цанжид А.Цанжид</p>
<p>-Боловсролын эрдэм шинжилгээ, арга зүйн байгууллагуудын бүтэц, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох арга хэмжээ авах</p>	<p>-Шинэчлэн боловсруулж мөрдүүлэх</p>	<p>улирал I-II</p>	<p>А.Цанжид</p>
<p>-Өндөр хөгжилтэй орнуудад сургах оюутан, магистр, докторын зэрэгтэй боловсон хүчний тоог нэмэгдүүлэх</p>	<p>-Өндөр хөгжилтэй орнуудад сургах оюутан, магистр, докторын зэрэгтэй боловсон хүчний тоог нэмэгдүүлэх</p>	<p>II-IV улирал</p>	<p>А.Цанжид</p>

1	2	3	4
	<p>-Хүүхдийг сургуульд бэлтгэх арга зүйн асуудлаар эцэг, эхэд зориулсан гарын авлага, сургалтын материал бэлтгэж хэвлүүлэх, албан бус боловсролын хүрээнд тэдэнд зориулсан сургалтыг өргөжүүлэх</p> <p>-Багш бэлтгэх тогтолцоог шинэчлэх</p> <p>-Зайны сургалтын үндэсний хөгөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлж эхлэх</p> <p>-Ерөнхий боловсролын сургуулийн VIII анги төгсөгчдийн 70-аас доошгүй хувийг IX ангид элсүүлэн сургахын зэрэгцээ VIII анги төгсөгчдөөс техникийн болон мэргэжлийн сургуульд элсүүлэх хувийг нэмэгдүүлэх</p> <p>-ЕБС-ийн болон дотуур байрны зардлыг нэгжийн нормд үндэстэн санхүүжүүлэх ажлыг зохион байгуулан хэрэгжүүлэх</p> <p>-Түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг хамгаалах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, Эх хэлний тухай хуулийг боловсруулан батлуулах</p> <p>-Түүх, соёлын хосгүй үнэт дурсгалт зүйлийн хамгаалалтын жилдээ орчныг бий болгох</p> <p>-Соёл, урлагийн байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалтыг сайжруулах</p> <p>-Ардын урлагийн их наадмыг улс хувьсгалын 80 жилийн ойд зориулсан арга хэмжээ болгон зохион байгуулах</p> <p>-Сумдын соёлын төвүүд, номын сангийн үйл ажиллагааг сэргээх, хөдөөгийн хүн амын соёл, урлаг, мэдрэлийн үйлчилгээний хүрээ, хүртээмжийг өргөтгөх судалгаа хийх</p> <p>-Шинжлэх ухаан, технологийн төсөл, арга хэмжээ болон соёл урлаг, шинжлэх ухааны салбарын техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх</p> <p>-Монгол Улсын шинжлэх ухаан, технологийг 2010 он хүртэл хөгжүүлэх үндэсний хөгөлбөрийг батлуулан хэрэгжүүлж эхлэх</p>	<p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>II-III улирал</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>II улирал</p> <p>жилдээ</p> <p>жилдээ</p> <p>III улирал</p>	<p>А.Цэнжид</p> <p>А.Цэнжид А.Цэнжид</p> <p>А.Цэнжид Ч.Улаан</p> <p>А.Цэнжид Ч.Улаан А.Цэнжид</p> <p>А.Цэнжид Ч.Улаан</p> <p>А.Цэнжид Ч.Улаан</p> <p>А.Цэнжид Ч.Улаан</p> <p>А.Цэнжид Ч.Улаан</p> <p>А.Цэнжид Ч.Улаан</p>

4

3

2

1

Д. Батлан хамгаалах, гадаад бодлогын хүрээнд:

1. Төрийн цэргийн бодлогын үндэс баримт бичигт нийцүүлэн батлан хамгаалах бодлогод тодотгол хийх, цэргийн шинэчлэлийн бодлогыг эрчимжүүлэхэд цэргийн байгуулалтыг боловсронгуй болгоход чиглэсэн арга хэмжээг дэс дараатай хэрэгжүүлнэ.

-Батлан хамгаалах бодлого, үйл ажиллагаатай холбоотой эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгон шинэчлэх Ж.Гуррагчаа

- Батлан хамгаалах салбарт бүтцийн өөрчлөлт хийх асуудлыг судлан үзэж, цэргийн байгуулалтыг төгөлдөржүүлэх хөтөлбөр улирал III-IV Ж.Гуррагчаа боловсруулан хэрэгжүүлж эхлэх

-Цэргийн шинэчлэлийн бодлогыг эрчимжүүлэн зөвсөлт хүчний жилдээ бүтцийг төгөлдөржүүлж, тайван цагийн бүтэц, зохион байгуулалтаараа байцааны болон тусгай үүрэг гүйцэтгэх чадмаж бүхий салбарын тоог нэмэгдүүлэх Ж.Гуррагчаа

-Зөвсөлт хүчин бусад цэргийн зөвсөлт, техникийг гадаад хамтын жилдээ ажиллагаанд тулгуурлан шинэчлэх ажлыг эхлүүлэх Ж.Гуррагчаа

-Зөвсөлт хүчний мэргэжлийн байгууллагуудыг бүтээн байгуулалтын ажилд зохион байгуулалттайгаар татан оролцуулах Ж.Гуррагчаа

-Иргэний хамгаалалтын удирдлагын шуурхай байдал, аврагчдын мэргэжлийн үр чадварыг дээшлүүлэх, орон нутгийн хүч Ж.Гуррагчаа

хэрэгслийг нэмэгдүүлэх үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох Ж.Гуррагчаа

-Бус нутгийн аюулгүй байдал, цэргийн итгэлцлийг бэхжүүлэх олон талт арга хэмжээнд идэвхитэй оролцох, гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг цэргийн боловсон хүчин болгдох, зөвсөлтөл техникийг шинэчлэх, сайжруулах асуудалд чиглүүлэн гадаад орны дэмжлэг авах

1	2	3	4
2. Улс төр, хүмүүнлэгийн гадаад харилцааг эрчимжүүлж, Монгол Улсын аюулгүй байдал, үндэсний хөгжилд олон улсын таатай гадаад орчин бүрдүүлэхийг эрхэмлэнэ.	-ОХУ, БНХАУ-тай өндөр хэмжээний айлчлал, дээд хэмжээнд ажлын уулзалтыг зохион байгуулж, яриа хэлэлцээг бүх түвшинд явуулахын зэрэгцээ хоёр талын харилцааны эрх зүйн үндсийг бэхжүүлэх, жил орчмын бүс нутгийн шууд харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, хоёр талын харилцааны тулгамдсан асуудлуудыг шийдвэрлэх	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун
	-АНУ, Япон Улстай тогтоосон харилцаа, хамтын ажиллагааг хөгжүүлэн, Монгол Улс дахь Японы шууд хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх, хоёр орны хоорондын худагдааг өргөжүүлэх эрх зүйн орчныг баталгах	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун
	-Европын Холбоотой, Тухайлбал, ХБНГУ, Франц, Итали Улстай түншийн харилцаа, хамтын ажиллагааг үргэлжлүүлэх, тус тивийн бусад орнуудтай харилцааг тогтвортой хөгжүүлэх	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун
	-Энэтхэг Улстай мэдрэлийн технологи, батлан хамгаалах салбарт хамтран ажиллах, ТУХН-ийн орнуудтай дээд, өндөр хэмжээний уулзалт, яриа хэлэлцээ хийх	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун
	-Ази, Номхон далайн орнууд, тухайлбал БНСУ, БНЗУ зэрэг нөлөө бүхий орнуудтай хоёр талын харилцаагаа бэхжүүлж, АСЕАН-ы Бүсийн Чуулганы үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцох	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун
	-Турк, Арабын орнуудтай харилцаа, хамтын ажиллагааг цаашид хөгжүүлэх, Арабын зарим оронтой дипломат харилцаа тогтоохоор ажиллах	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун
	-Латин Америкийн нөлөө бүхий орнуудтай хоёр талын улс төр, эдийн засгийн хүмүүнлэгийн салбарт харилцааг хөгжүүлэх	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун
	-НҮБ, Түүний харьяаллын болон олон улсын бусад байгууллага, Эвсэгд үл нэгдэх хөдөлгөөн, 77-гийн бүлгийн үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцох	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун
	-НҮБ-ын Хөгжлийн хөтөлбөр, Хүүхдийн сан, Эмэгтэйчүүдийн хөгжлийн сан, Хүн амын сангай шинэ давтамжийн орны хөтөлбөрүүдийг томиролцож байгуулах	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун Ч.Улаан
3. Гадаад эдийн засгийн харилцааг дэмжих бодлого баримтгаж, олон улсын	-Олон улсын түвшинд зээл тусламжийн болон хөрөнгө оруулалтын урсгал, чиг хандлага, туршлагыг судлан хэрэгжүүлэх	жилдрээ	Л.Эрдэнэчулуун

1	2	3	4
<p>түвшинд зээл тусламж болон хөрөнгө оруулалтын талаар судалгаа хийж, санал зөвлөмж боловсруулна.</p>	<p>-ОХУ, БНХАУ ДХБ-д элсэхтэй холбогдсон мэдээлэл боловсруулан судалгаа хийх, АНУ-ын Хөнгөлөлтийн ерөнхий журамд хамрагдсантай холбогдуулан уг журмын давуу талыг бодитойгоор ашиглах</p> <p>-Дамжин өнгөрөх тээврийн асуудлаар ОХУ, БНХАУ-тай гурван талын хэлэлцээ байгуулах чиглэлээр ЮНКТАД-тай хамтран ажиллах</p>	<p>жылдээ</p> <p>жылдээ</p> <p>жылдээ</p> <p>жылдээ</p>	<p>Л.Эрдэнэчулуун Ч.Улаан Ч.Ганзориг</p> <p>Л.Эрдэнэчулуун Б.Жигжид</p> <p>Л.Эрдэнэчулуун Ш.Батбаяр</p> <p>Л.Эрдэнэчулуун Ш.Батбаяр</p>
<p>4. Хилийн чанадад иргэдийнхээ эрх, ашгийг хамгаалах эрх зүйн үндэсийг сайжруулж, иргэд гадаадад зорчих нөхцөлийг хөнгөвчлөх, гадаадад суралцах, хөдөлмөр эрхлэх хууль эрхийн таатай орчин бүрдүүлнэ.</p>	<p>-БНСУ-д албан ёсны гэрээ, хэлэлцээрийн дагуу хөдөлмөр эрхлэх монгол иргэдийн тоотын хэмжээг нэмэгдүүлэхээр ажиллах</p> <p>-Монголын иргэд гадаадад хөдөлмөр эрхлэх, суралцахад таатай нөхцөл бий болгох эрх зүйн орчин бүрдүүлэхэд чиглэсэн хоёр талын болон олон талын гэрээ, хэлэлцээр байгуулахад хүчин чармайлт гаргах</p>	<p>жылдээ</p> <p>жылдээ</p>	<p>Ц.Нямдорж</p> <p>Ц.Нямдорж</p> <p>Ц.Нямдорж</p> <p>Ц.Нямдорж</p>
<p>Е. Эрх зүйн шинэтгэл, засаглал, хил хамсааллын хүрээнд:</p>			
<p>1. Эрх зүйн шинэтгэлийг гүнзгийрүүлж, хуулийн хэрэгжилт болон хорих байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахад анхаарна.</p>	<p>-Хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох зорилгоор 2004 он хүртлэх эрх зүйн шинэтгэлийн хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлж эхлэх</p> <p>-Хууль боловсруулах ажиллагаанд олон нийт болон мөргөжлийн байгууллагын саналыг түүхүү оруулах чиглэлээр хууль, УИХ-ын бусад шийдвэрийн төсөл боловсруулах, өргөн мэдүүлэх журмын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах</p> <p>-Хуулийн байгууллагын иргэн, эрүүгийн зэрэг үйл ажиллагаатай холбогдсон багц хуулийн төсөл боловсруулах</p> <p>-Эрх зүйн сургалт, сурталчилгааг ойлгомжтой, хүртээмжтэй хэлбэрээр явуулах</p> <p>-Хуульчдыг бэлтгэж байгаа их, дээд сургуулиудын хууль зүйн боловсролын сургалтын чанарыг дээшлүүлэхтэй холбогдсон арга хэмжээг хэрэгжүүлэх</p>	<p>жылдээ</p> <p>жылдээ</p> <p>жылдээ</p> <p>жылдээ</p>	<p>Ц.Нямдорж</p> <p>Ц.Нямдорж</p> <p>Ц.Нямдорж</p> <p>Ц.Нямдорж</p> <p>Ц.Нямдорж</p> <p>А.Цанжид</p>

1	2	3	4
-Хорих ял эдлүүлэх болон шийдвэр гүйцэтгэлийн ажиллагааг зохицуулж байгаа эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох -Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах	I-II улирал I-II улирал	Ц.Нямдорж Ц.Нямдорж	
-Шийдвэр гүйцэтгэлийн ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэхэд таатай эрх зүйн орчин бүрдүүлэх үүднээс холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах	жилдээ	Ц.Нямдорж	
-Хорих ял эдэлж байгаа хоригдлын нас баралтыг бууруулах, түүний үндсэн шалтгаан болж байгаа өвчлөл, ялангуяа сурьез өвчтэй хоригдлыг тусгаарлан эмчлэх тусгай эмнэлэг, сувиллын газрыг зохион байгуулах	жилдээ	Ц.Нямдорж	
-Хорих ял эдэлж байгаа этгээдийн талаас шинээр гэмт хэрэг үйлдэх, оргох явдлыг таслан зогсоох зорилгоор хорих ангиудын Дохиолол, хамгаалалтын ажиллагааны эрх зүйн зохицуулалтыг шинэчлэн төгөлдөржүүлэх	III-IV улирал	Ц.Нямдорж	
2.Төрийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны эрх зүйн үндсийг боловсронгуй болгож, төрийн үйлчилгээний чанар, үр нөлөөг дээшлүүлнэ.			
-"Хүний аюулгүй байдлыг хангах сайн засаглал хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлж эхлэх ажлыг зохион байгуулах	жилдээ	Ө.Энхтүвшин	
-Яамны болон агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах, хэрэгжүүлж эхлэх	I-II улирал	Ө.Энхтүвшин Ц.Нямдорж	
-Захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийг батлуулж, хэрэгжүүлж эхлэх	жилдээ	Ц.Нямдорж	
-Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуульд тэдгээрийн бие даасан байдлыг хангах чиглэлээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулах	I улирал	Ө.Энхтүвшин Ц.Нямдорж	

1	2	3	4
	-Монгол Улс Дэлхийн худалдааны байгууллагад элссэнтэй холбогдуулан Барааны тэмдгийн Олон улсын бүртгэлийн тухай Мадридын хэлэлцээр, Бүтээгдэхүүний загварын Олон улсын ангилал тогтоох тухай Локарны Хэлэлцээр, Барааны тэмдгийг бүртгэх, бараа үйлчилгээний Олон улсын ангиллын тухай Ниццэгийн Хэлэлцээр, Швейцарын бүтээгдэхүүн Олон улсын ангиллын тухай Страсбургийн Хэлэлцэрт нэгдэн орох асуудлыг шийдвэрлүүлэх	жилдээ	Ц.Нямдорж Л.Эрдэнэчулуун
5.Хилийн цэргийн бие даасан тогтолцоог төлөвшүүлж, хамгаалалтыг бэхжүүлнэ.	-Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хууль тогтоомж, хилийн цэргийн байдал, түүний цаашдын хандлагад нийцүүлэн Монгол Улсын төрөөс хилийн талаар тогтвортой баримтлах бодлого боловсруулах -Улсын хил, түүний хамгаалалтын харилцааг зохицуулж байгаа хууль тогтоомжийг төрийн хилийн бодлогод нийцүүлэн өөрчлөх, тодортох -Хилийн асуудлаар байгуулсан Монгол Улсын олон улсын гэрээ, хэлэлцээрүүдэд үнэлгээ, шинжилгээ хийх -Улсын хил хамгаалах шаардлагыг үндэслэн тагнуул, хэрэг бүртгэх алба, нисэх бүрэлдэхүүн, сургууль, эмнэлгийн хөдөлгөөнт бүлэгтэйгээр хил хамгаалах байгууллагын бие даасан бүтцийг бий болгох -Монгол-Хятадын хилийг хамтран шалгах ажлыг эхлүүлэх	II-III улирал жилдээ жилдээ жилдээ	Ц.Нямдорж Ц.Нямдорж Ц.Нямдорж Л.Эрдэнэчулуун Ц.Нямдорж Ц.Нямдорж Ч.Улаан холбогдох бусад сайд

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдөр

Дугаар 51

Улаанбаатар хот

Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай

Монгол Улсын Гаалийн тарифын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

хэмжээг "7" гэж, мөн хавсралтын 07, 11 дэх бүлэгт заасан "9-р сарын 1" гэснийг "8-р сарын 1" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

2.Энэ тогтоолыг 2001 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

1.Импортын барааны гаалийн албан татварын хувь, хэмжээ батлах тухай Монгол Улсын Их Хурлын 1999 оны 6 дугаар сарын 3-ны өдрийн 27 дугаар тогтоолын хавсралтад байгаа гаалийн албан татварын "5" гэсэн хувь,

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Л.ЭНЭБИШ

Монгол Улсын Их Хурлын Тамгын газраас гаргав.
Хянг: «Төрийн мэдээлэл» эмхтгэлийн зөвлөл

Улаанбаатар-12
Төрийн ордон

☎ 329612
Индекс 14003

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын
Хэвлэх хэсэгт хэвлэв.

☎ 329487